

בש"פ 7975/21 - ג'יהאד ראשד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7975/21

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העורר: ג'יהאד ראשד

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
מיום 31.10.2021 במ"ת 5287-08-21 שניתנה על-
ידי כבוד השופט נ' אבו טהה.

תאריך הישיבה: כ' בכסלו התשפ"ב (24.11.2021)

בשם העורר: עו"ד נטלי אוטן, עו"ד אלעד אזולאי

בשם המשיבה: עו"ד שרית משגב

מתורגמן: חיים שגב

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 31.10.2021 (מ"ת 5287-08-21, השופט נ' אבו טהה). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

2. ביום 2.8.2021 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות מין במתלוננת, צעירה ילידת שנת 2003.
3. על-פי המתואר בכתב האישום, בין העורר למתלוננת נוצר קשר ברשת החברתית "אינסטגרם" ימים ספורים עובר לאירוע מושא כתב האישום. ביום 15.7.2021 בסמוך לשעה 23:20 נפגשו השניים ונסעו ברכבו של העורר ברחבי העיר באר שבע. העורר עצר את רכבו ביער להבים ולאחר שיצאו מהרכב החל לגעת במתלוננת ולנשקה בניגוד להסכמתה. בהמשך לכך איים עליה שאם לא תשתף עמו פעולה הוא יהרוג אותה ויקבור אותה במקום מבלי שאיש ידע על כך. כתב האישום מוסיף ומתאר כי העורר נגע באיבר מינה של המתלוננת ובהמשך החדיר בכוח את איבר מינו לפיה עד שהגיע לסיפוק מיני, כל זאת תוך שהוא מפעיל כלפיה אלימות ומאיים עליה בסכין ובחפץ הנחזה להיות אקדח. המתלוננת התנגדה למעשיו של העורר וביקשה ממנו לחדול אך הוא לא נענה לתחנוניה. בתום האירוע הורה העורר למתלוננת למחוק את ההתכתבויות ביניהם והסיע אותה לתחנת אוטובוס בקרבת מקום, שם הותירה לבדה. בשעה 2:10 לפנות בוקר התקשרה המתלוננת למשטרה. בגין המתואר בכתב האישום יוחסו לעורר עבירות של מעשה סדום לפי סעיפים 347(ב) ו-345(ב) (2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ומעשה מגונה בכוח לפי סעיפים 348(ב) ו-345(ב) (2) לחוק זה.
4. העורר נעצר כשבוע לאחר האירועים המתוארים, ביום 22.7.2021, ומעצרו הוארך מעת לעת. בד בבד עם הגשת כתב האישום המדינה הגישה גם בקשה למעצרו עד תום ההליכים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה נגד העורר, וכן כי קיימות עילות מעצר בעניינו בשל מסוכנותו ובשל חשש לשיבוש הליכי משפט מצדו, בשים לב לכך שהורה למתלוננת למחוק את כל ההתכתבויות ביניהם וכל פרט מזהה אודותיו. כן נטען כי כנגד העורר קמה חזקת מסוכנות סטטוטורית בשל השימוש בנשק קר בעת ביצוע העבירות.
5. בדיון שהתקיים ביום 12.8.2021 הסכימה באת-כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. בהמשך לכך הורה בית המשפט המחוזי (השופט י' דנינו) כי יוגש תסקיר מעצר של שירות המבחן בעניינו של העורר, תוך שהודגש כי אין בהזמנת התסקיר כדי לטפח ציפייה לשחרורו של העורר לחלופת מעצר אף אם שירות המבחן ימליץ על כך בתסקירו.
6. ביום 23.10.2021 הוגש תסקיר המעצר, ממנו עולה כי העורר הוא צעיר כבן 22 נעדר עבר פלילי. שירות המבחן העריך כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות של התנהגות תוקפנית והתנהגות מינית פוגענית מצדו של העורר. אשר לחלופת המעצר המוצעת בבית אביו בפזורה הבדואית, סמוך ללהבים, בפיקוח האב ודודיו של העורר, שירות המבחן התרשם כי יש ביכולתם להוות עבורו גורם סמכותי ומציב גבולות. בסיכומו של דבר, המליץ שירות המבחן להורות על שחרורו של העורר לחלופת מעצר בפיקוח ובתנאים שפורטו וכן על העמדתו בצו פיקוח מעצר למשך שישה חודשים לצורך שילובו בטיפול בתחום עבריינות מין במוסד טיפולי בבאר שבע.
7. בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 24.10.2021 ביקשה באת-כוחו של העורר לאמץ את המלצת שירות המבחן ולשחררו לחלופת המעצר המוצעת. באת-כוח העורר טענה כי חלופת המעצר המוצעת תוכל לאיין את מסוכנותו של העורר בשל כך שהמתלוננת מתגוררת בעיר המרוחקת ממקום החלופה, ובשים לב לכך שהעורר אינו יודע את פרטי ההתקשרות עמה. מנגד, טענה באת-כוח המדינה כי נשקפת מהעורר מסוכנות גבוהה, לנוכח אופי המעשים המיוחסים

לו בכתב האישום, וכי אין בחלופת המעצר המוצעת כדי לאיינה. עוד נטען, כי קיים יסוד סביר לחשש שהעורר ינסה לשבש הליכי משפט ולהתחמק מהדין. לבסוף נטען, כי אין לייחס משקל רב להמלצת שירות המבחן לשלב את העורר בהליך טיפולי, שכן השלב המתאים לכך הוא בגזירת העונש.

8. בהחלטתו מושא הערר דן הורה בית המשפט המחוזי כאמור על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בעשותו כן הדגיש בית המשפט המחוזי את מסוכנותו הרבה של העורר הנלמדת מהעבירות המיוחסות לו, שעל-פי המתואר בכתב האישום בוצעו כשהוא מאיים על המתלוננת בנשק קר, כמו גם מהתרשמותו של שירות המבחן מאופיו של העורר ומדפוס התנהגותו של העורר. בית המשפט המחוזי ציין כי העבירות המיוחסות לעורר מקימות חזקת מסוכנות סטוטורית וכי לא מתקיימים בעניינו טעמים מיוחדים המצדיקים את שחרורו לחלופת מעצר. בית המשפט המחוזי הוסיף כי לא ניתן לשלב את העורר בתכנית הטיפולית שעליה הומלץ בגדר התסקיר, שכן לא ברור האם נערך לו ראיון קבלה והאם הוא נמצא מתאים להשתלב בה, ומכל מקום המוסד שבו מתקיימת התכנית מקבל לטיפול עברייני מין מורשעים בלבד.

הערר

9. בערר שבפני נטען כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שדחה את המלצתו של שירות המבחן והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים בעניינו. כמו כן, נטען כי מתקיימים בעניינו של העורר נימוקים מיוחדים התומכים בהחלטה להורות על שחרורו לחלופת מעצר או למצער להורות על מעצרו בתנאים של פיקוח אלקטרוני. עוד נטען כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שקבע כי לא ניתן להורות על שילובו של העורר בתכנית טיפולית בשלב זה, שכן אין קושי לעשות כן עוד בטרם הורשע בעבירות המיוחסות לו ואף מבלי שהודה בהן.

10. הדיון בערר התקיים בפני ביום 24.11.2021 ובו שבה באת-כוח העורר על טענותיה לפיהן יש לקבל את המלצת שירות המבחן ולהורות על שחרורו של העורר לחלופת מעצר או על העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני, לצד הפנייתו לטיפול. באת-כוח העורר הדגישה כי המוסד הטיפולי שנזכר בתסקיר אינו דורש ראיון קבלה וכי הוא מוכן לשלב את העורר בתכנית טיפולית באופן מיידי. מנגד טענה באת-כוחה של המדינה כי בבסיס החלטתו של בית המשפט המחוזי להורות על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריש ניצבת מסוכנותו הרבה של העורר, וכי הערכתו של בית המשפט המחוזי בדבר הקושי לשלב את העורר בתכנית טיפולית בשלב זה של ההליך לא שימשה נימוק מרכזי להחלטת המעצר.

דיון והכרעה

11. הנחת המוצא להכרעה בערר היא קביעת המחוקק בדבר חזקת המסוכנות שיש לייחס לנאשמים בעבירות שבוצעו תוך שימוש בנשק קר או חם, לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו – 1996. השימוש בנשק תוך כדי ביצוע העבירה מלמד כי קיים יסוד סביר לחשש שהעורר יסכן את ביטחונו של אדם, ביטחון הציבור או ביטחון המדינה (ראו סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק זה). בנסיבות המקרה שלפנינו, לא עלה בידי העורר לסתור חזקה זו, וממילא לא ניתן לקבל את טענתו כי יהיה בחלופת המעצר שהוצעה על-ידו כדי לאיין את מסוכנותו, הנלמדת גם מאופי המעשים המיוחסים לו ומהערכתו של שירות המבחן בדבר הסיכון להישנותם.

12. אין בידי לקבל את טענת העורר באשר לכך שהמלצתו הטיפולית של שירות המבחן מצדיקה לשחררו לחלופת מעצר על מנת לשלבו כבר בשלב זה של ההליך הפלילי בתכנית לטיפול בעברייני מין. כפי שהובהר לא פעם בפסיקתו של בית משפט זה, ברגיל, בחינת האפשרות לשילוב בהליך טיפולי-שיקומי תיעשה בשלב גזירת העונש ולא בשלב המעצר עד תום ההליכים (בש"פ 481/21 גלנט נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (28.1.2021)); בש"פ 2775/21 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 15-16 (27.4.2021)). אכן, צודק העורר בטענתו לפיה ישנה אפשרות לבחינת החלופה טיפולית בשלב המעצר עד תום ההליכים, אף אם בחינה שכזו אינה "על דרך הכלל". עם זאת, לא התרשמתי כי מלאו התנאים לכך, או כי בית המשפט המחוזי עצמו נתן משקל מכריע להיעדר היתכנות לשילובו של העורר במוסד הטיפול ששמו נזכר בתסקיר שירות המבחן. למעשה, בית המשפט המחוזי ייחס משקל רב לחומרת העבירות המיוחסות לעורר, למסוכנות הנשקפת ממנו כלפי כולי עלמא בהתחשב בכך שלא הייתה לו היכרות מוקדמת עם המתלוננת, ולקיומה של רמת סיכון גבוהה להישנותה של התנהגות מינית פוגענית. כל אלו הביאו אותו למסקנה לפיה רק מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריא יגשים את תכלית המעצר.

13. אומנם ניתן להתרשם מכנות רצונו של העורר, שהינו אדם צעיר, ללא עבר פלילי קודם, להתחיל בטיפול, להתקדם בחייו ולקיים אורח חיים חיובי ומתפקד. הדברים אף קיבלו ביטוי בתסקיר מטעם שירות המבחן. התרשמתי לחיוב אף מנכונותם של בני משפחתו, שהתייצבו לדיון, לתמוך בו. עם זאת, כפי שציין בית המשפט המחוזי, חומרת המעשים המיוחסים לעורר מקימה עילת מעצר בשל מסוכנותו הגבוהה, ולצד זאת קיימת עילת מעצר גם בשל החשש לשיבוש הליכים מצדו. במכלול הנסיבות, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטה על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריא.

14. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ה בכסלו התשפ"ב (29.11.2021).

ש ו פ ט ת